

„EDINOST“

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 6 nov.
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbo brez priložene naročnine se upravnštvo ne ostra.

EDINOST

Oglasi in oznanila se računajo po vrsticah v potitju; za naslove z dodatki črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana javna zahvala, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V ednost je moč.

Vabilo na naročbo.

Ob koncu drugega četrtletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponovno svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in napočila je doba, ko narod slovenski krvavo potrebuje neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša, ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.50

Uredništvo in upravnštvo.

Katoliški shod v Ljubljani.

Prejeli smo poziv pripravljalnega odbora za katoliški shod s prošnjo, da ga prijavimo. Shod se bode vršil v Ljubljani koncem meseca avgusta.

Z ozirom na ta poziv izjaviti nam je — v sporazumljenju s predsedništvom političnega društva „Edinost“ ter po vestnem posvetovanju z nekaterimi razsodnimi možmi, vršivšem se v soboto dne 25. t. m. — nastopno:

Kot verni sinovi sv. katoliške Cerkve pozdravljamo z veseljem vsak ukrep, ki utegne krepiti mej nami krščansko moralo. Zato bi tudi radi in z veseljem priobčili poziv na katoliški shod v Ljubljani. A za sedaj ne moremo storiti tega radi mnogih tehničnih pomislov. Ti bi bili:

Ker se bodo na shodu obravnavala tudi gospodarska in kulturelna

uprašanja, ki niso v neposredni zvezi z vero, a je oklic pisan tako na splošno, da ni moči razvideti iz njega, v katerem zmislu se bodo obravnavala taka uprašanja;

ker so se z neke jako odlične strani katoliškemu shodu podtikali nameni, dijametralno nasprotni našemu narodnemu programu;

ker iz oklica ni razvidno, ali in v koliko se snovatelji katoliškega shoda identifikujejo s to stranjo;

ker ni razvidno iz oklica, ali se hoče v Ljubljani prirediti le kopija raznih nemških katoliških shodov, ali pa se bodo poštevali posebni narodno-politiški odnošaji mej Slovenci, osobito ob periferiji;

ker oklic sam povsem nedostavno omenja narodnega načela; in slednjič,

ker iz oklica niti to ni razvidno, ali se hoče katoliški shod potezati za neodvisnost Cerkve in nje služabnikov od vladinih organov.

To so pomislili, ki so nas primorali, da ostanemo v rezervi, dokler nam pripravljalni odbor ne doloži natančnega in avtentičnega programa. Ko dobimo ta program, priporočali bodemo drage volje vse ono, kar utegne pospeševati mej narodom slovenskim krščansko moralo ter za jedno utrjevati narodno zavest; a tudi zavračali bodemo odkritosrčno, ako bi pri kateri-koli točki zapazili, da se hoče po sili stlačiti v nekako nasprotstvo krščansko-katoliško mišljenje z narodno samozavestjo.

Cirilo-metodijski dar!

Bliža se praznik sv. Cirila in Metoda. Ta dva velika apostola slovanska prišla sta

hlače, na glavi rudeča čepica, čez života pas, za njim pa dolg nož in samokres, na ramenu pa dolgocevna puška, koje kopto je bilo okrašeno z dragocenim kamenjem. —

„Pazi, če znam dobro meriti“, reče mi Stanko nekega jutra, ko sva stala na strmi gori v črnogorski četi, od koder se je videlo po dolini prihajajočega sovražnika. „Glej! dragi mi Stipe, onega širokohladeča, ki se ves sveti v srebru in zlatu, pazi dobro, nanj pomerim, prvič mi je dana prilika, da se maščujem nad krutim sovragom!“ Sproži — zvali se po tleh krvoločnež.

„Vidiš, kako je mirna roka, a dasi sem tako miren in mrzlokruven, vender mi je nekako tesno pri srcu. Dozdeva se mi, kaj bode z menoj. Ako se izgodi, kar slutim, vzemi iz kovčeka pisma in oddaj jih, na kogar je naslov. V nedrjii, na svilnati vrvi, v zlati škatljici hranim, kar mi je najdražje: posušeni šopek, jedini spomin nepozabne Malke. Čuvaj mi ti to svetinjo, ako bi mi jo bode hotel odnesti sovrag, pazi, da mi bode počivala na prsih ta svetinja v zemlji.“

polna goreče ljubezni med Slovane ter jim prinesla sv. vero in jim ustanovila književni jezik, ki je glavna podlaga narodnemu razvitku in vsacemu napredku. Vse svoje življenje do zadnjega diha posvetila sta slovanskemu narodu in izvršila sta velikansko delo: sv. vera ukoreninila se je za vedno med Slovani ter jim bila v najzlostnejših dobah jedina tolažba in rešitev; narodni jezik pa je ostal večini posamičnih slovanskih plemen nerazrušljiva mejsebojna vez, znak narodnega jedinstva, prvo sredstvo kulturnega delovanja, katero jedino vodi k stalni svobodi. Pa le večini teh plemen, ne vsem! Nam Slovincem vzeli so rasprotniki kmali svobodo ter zatrli narodni književni jezik, čemur so bile posledice prežalostne: narodna samozavest izginila je, z nje je izumrlo vsako narodno kulturno delovanje, nastopila je doba duševne in telesne sužnosti. Kos za kosom slovenske zemlje prehajal je v roke tujcem, najboljši slovenski sinovi bili so v tuji službi, delali so le za čast in blaginjo tujcev; in ko so drugi narodi veselo napredovali v omiki, tičal je naš narod v duševni temi cela stoletja.

Ali prišel je dan probujenja tudi za nas! Živahno narodno gibanje užgalo je tudi med Slovinci tlečo iskro narodne zavesti. Vstali so med nami možje, napolnjeni duhom sv. Cirila in Metoda, ki so vse svoje življenje posvetili probujenju in napredku svojega naroda. Narodna zavest vzbudila in razširila se je med narodom, kateri je začel zahtevati svoja prava; narodni jezik začel se je zopet gojiti in na polju omike, v znanstvu in umetnosti, počelo se je veselo delovanje. Ko so to videli nasprotniki naši, prestrašili so se; kajti smatrali so nas že za narodno mrtve. S svojimi silnimi materijalnimi in kulturnimi sredstvi, katera so jim bili predniki pridobili v prejšnjih stoletjih, hočejo nas na vsak način ugonobiti, zlasti pa odtujiti nam našo nado, našo mladino. Vzgojiti hočejo našo mladino v duhu brezverskem, vzeti jej hočejo materini jezik, zatreti v njej narodno zavest, dá, vcepiti jej hočejo sovraštvo do lastne narodnosti. V ta namen ustanovili so si svoje „Schulvereine“ „Pro-patrie“, „Lege nazionale“.

Slovinci mislili so na obrambo — usta-

Jedva izgovori te besede, zabliška se nekaj sto korakov pred nami sovražno orožje. Stanko me še enkrat poljubi, plane kakor besen lev po koncu, oko se mu zabliška in zažene se z golo sabljo v goste vrste. —

Marsikatera glava je padla pod ostro-nabrušenimi meči, boreča se jeden poleg drugega. Izgubljen bi bil jaz za vselej. Nad mojo glavo zabliška se kriva sablja, Stanko vidi to, priskoči in v krvi je ležal oni s presekanom glavom, ki je hotel usmrtiti mene. V trenutku pa, ko je Stanko zavihtel sabljo in mene rešil, zagledam, da se zablišči nad njim sovražna, skočim k njemu, presekam sovragu glavo — a — prekasno — Stanko se zgrudi na tla — Zgrabim ga, zadenem ga in tečem z njim v naročju z bojišča na mehko travo; izperem hitro rano, zavežem mu jo, a zavedal se ni več.

Solnčni žarki so posijali na njegov blede obraz, kakor bi se bili tudi oni hoteli posloviti še enkrat od padlega junaka. Nagnem se nad njega, poljubim one usta-

novili so družbo sv. Cirila in Metoda. Kateri Slovenec ne izgovarja z globoko hvaležnostjo in se svetim spoštovanjem teh dveh imen? Sam naš sedanji papež, velikodušni in veleučeni Leo XIII., opozoril je v svoji zgodovinsko važni okrožnici „Grande munus“ Slovence na ta njih velika apostola in dobrotnika. Naša šolska družba vzela si je po vsej pravici ta dva velika svetnika naša za pokrovitelja, kajti ona tako rekoč nadaljuje njuno za Slovence blagonosno delovanje, braneč vero in narodnost naše dece ob mejah. Zatorej vsak zavedni Slovenec gotovo najboljšje praznuje praznik sv. Cirila in Metoda, ako žrtvuje družbi sv. Cirila in Metoda dar.

Cirilo-metodijski dar.

Vsako, bodisi duhovskega, bodisi posvetnega stanu, udeleži se tako lahko najvažnejšega narodnega dela, vzgoje naše mladine. Ona dorašča nam pred očmi, na njej vidimo ali napreduje narod ali nazaduje. Po takem je narodni napredek odvisen od nas, od naše požrtvovalnosti! Rodoljubi po mestih, trgih in vaseh! potrudite se, navdušajte soobčane za cirilo-metodijski dar. Vaš trud ne bode zastoj, kajti prinese izvestno obilno korist vsemu narodu. Na delo torej! — I.

Bodite odkritosrčni in dosledni!

II.

„Il Mattino“ se protivi trditvi, kakor da je nasproten težnjam Slovencev, ali da bi celo sovražil ta rod. Blagor nam vsem, da bi bilo tako, a blagor tudi „Mattinovic“ zaščitnikom. Blagor jim, ker bi imeli sladko zavest, da tirajo na Primorskem jedino pravo: avstrijsko politiko. Kako vse drugačni bi bili politički odnošaji po Primorskem, da je res tako, kakor trdi „Il Mattino“. Da so „Il Mattino“, njegova stranka in njegovi zaščitniki v praksi izvajali to, kar so nam gospođa, odgovarjajoč na članek v „Novi Soči“, napisali ravnokar: izvestno ne bi videli stražarjev stati okoli spomenikov, opominjajočih nas, da smo v Av-

nice, od kojih so prihajale zame vedno le tolažilne besede in koje so se mi tolikokrat nasmehnale; oko se mu še jedenkrat odpre, še jedenkrat bil sem tako srečen, da sem videl svet njegovega očesa; še jedenkrat se mu vzdignejo ona prsa, na kojih je moja trudna glava tolikrat počivala; še jedenkrat zaslišim oni glas, ki mi je bil v vsem življenju najslajši — zaslišim, — kako so zašepetale njega ustnice besedo — „Malke“.

Sporočil sem domov prežalostno vest. Ostal sem še toliko časa na Črnigori, dokler ni ponehal boj, v kojem sem se vedno boril v prvih vstah in v svesti sem si, da sem se hudo maščeval nad sovražnimi glavami za padlega pobratima.

Zadnji dan, ko sem bival med črnogorskimi sokoli, bila je velika pojedina, kjer smo si lečili rane z „rujnim vinom“. Napitnice so se vrstile jedna za drugo. Ko pa napije knez v slavo spominu padlih junakov — zbežim na Stankov grob. Plakal sem tam dolgo časa, rad bi bil počival na njegovi strani; poljubim ono zemljo, ki krije mojega druga, vzamem je nekoliko,

PODLISTEK.

Dvoje žrtev.

— Novela. —

(Iz popolno torbice Josipa Podhumskega).

(Konec).

Strese se Stanko pri teh besedah in reče še precej glasno: „Srečna bodi, z Bogom Malke!“, vzdihne globoko, v očesu mu zablišči solza, prime me za roko in me vodi k oknu.

„Vidiš“, reče mi, „spomin slovesa hočem imeti, imeti moram nekaj, kar naj me spominja na njo. Tu na oknu je šopek, pripravljen gotovo ni zame, a zalivala je te cvetke Malke, trgala Malke, Malke vezala šopek.“

Stegne roko, vzame lepe cvetlice in gre od hiše, kakor bi bil streljal kdo za njim. Bil je že tako daleč, da ni slišal stoka in jecljajočih besedij, ki so priplavale na zračnem valčku od praga visoke hiše na moje uho: „Stanko, Stanko, z Bogom!“

Kaj lepo je pristojala Stanku črnogorska obleka. Na nogah opanke, kratke

striji. Ti stražarji pred spomeniki so najbolji kriterij za sedanje odnose v mestu Tržaškem. A do takih odnosov smo mogli priti le po tej poti, da so ves upliv izrgali iz rok mestnim in okoličanskim Slovincem, onim Slovincem, koji sicer niso stražarji pred vidnimi spomeniki in umotvori, pač pa verni čuvaji spomenika, kojega si je sleharni Slovenec postavil v plemenitem srcu svojim: spomenika zvestobe in udanosti do vladarja in domovine. A v ta namen — da se Tržaškim Slovincem izpodmaknejo tla — delal je neprestano „Il Mattino“, odkar je zagledal življenja luč — delal v potu svojega obraza, ta hlapec svojega peresa. „Il Mattino“ naj nam blagohotno dozvoli, da ga opozorimo, kako se je vel povodom zadnje državnozbornske volitve z ozirom na kandidature g. Nabergerja. On je bil prvi in zadnji, to je, jedini mejitalijanskimi listi tržaškimi, ki se je postavljaj po robu ter smešil to kandidature, a se umaknil ne baš častnim načinom, potem, ko je zapazil, kako gorostasno je osmešil samega sebe. Je-li to delal morda iz ljubezni do nas Slovincov? Okoličanskim in mestnim Slovincem, to je petdesetim tisučkom prebivalcev in davkoplačevalcev, vezane so roke v mestnem in dežel-nem zboru; vsi ti tisučaki nimajo besede v šolskih korporacijah; naša „kmetijska družba“ je urejena tako, kakor da smo kje doli v Italiji, in jej niti ne prihaja na misel, da bi poštevala narodnost okoličanov, ki so zajedno jedini resnični kmetovalci v nje območju; pri mestnih uradih nimamo druge pravice, nego — plačevati davke; ostalo nam v resnici ni drugega, nego tisti državnozbornski mandat, da moremo vsaj preko Dunaja braniti moralne in materijalne koristi narodnosti naše. Ta državnozbornski mandat je za sedaj jedino pribežališče naše. In še do tega jednega pribežališča nam je hotel zalupniti vrata slavni prijatelj „zakonitosti“ in „ravnopravnosti“: ljubeznjivi „Il Mattino“.

„Il Mattino“ nas je počastil z naslovom „sosedov“. Ta naslov je sicer časten, a vendar ga ne moremo vsprejeti in odobriti, ker ne pove resnice. Naši okoličani niso nikaki „sosedje“, ampak oni so v občini tržaški prvobitno (avtohtonno) prebivalstvo — družina so, ki stanuje z vami v jedni in isti hiši in ki same zahtevati za se iste pravice, koje uživati vi; ker nosi tudi bremena, kakor njih nosite vi. Izbijte si vendar enkrat iz glave tisto nesrečno misel, kakor da Slovinci v Trstu uživajo le vašo gostoljubnost ter da imajo ekzistencijo svojo zahvaliti le vašemu milosrdju!

utrgam v spomin na grobu cvetico in dragi dan se odpeljem na ladiji v domovino.

Ko pridem domov, bila mi je sveta dolžnost izpolniti pokojnikove svete želje. Vzajem pismo in grem v vas, kjer je prebivala Malka. Znana mi je bila še hiša, znana so mi bila še ona vrata, kjer je zdihoval Stanko. Tudi danes so bila na stečaj odprta, tudi danes je bilo mnogo ljudij v hiši, tudi danes je gorela luč, a ne na mizi — ampak — pri mrtvaški postelji na koji je ležala — Zagorska vila.

Kakor okamenel zrl sem v ono angeljsko obličje, na kojem se je poznalo, da je še le sedaj srečno srce, ko se more veseliti na drugem svetu z onim, brez kojega ni moglo biti — se Stankom. Pri postelji bila je že rakev, v to položim nekoliko zemlje od Stankovega groba, iz nedrij pa vzajem ono cvetlico, ki sem jo bil utrgal tudi na istem grobu in denem jo Malki v mrzlo roko.

Potr, ranjen do dna duše, zapustim hišo; na pragu pa zaslišim glas stokajoče Malkine matere: „Kaj sem storila!“ Jaz pa vzdahnem: „Dvoje žrtev“!

Pravite, da niste nikdar pobijali naših teženj, ako so se iste gibale v mejah zakonitosti. Sedaj pa vas uprašamo najljubneje, da nam poveste jasno in določno: katere naših teženj presegajo meje zakonitosti in po zakonih z a j a m e n e jezikovne ravnopravnosti?! Nam je usojeno boriti se za najprimitivnejša narodna in politična prava, takó, da vidimo pred nami še dolgo dolgo pot do popolne jednakopravnosti; da se nam ta naš cilj — po katerem hočemo težiti neprestano in neutrudno — vidi tam v veliki daljavi kot črna, nedoločna pičica: in vi nam podtikate nekako, da hočemo ravnokar drznim korakom prekoračiti ta cilj, da hočemo poseči po lasti družih narodnosti — „il campo occupato da altro nazionalita“. Kako pačite vendar, kako se zviijate! Seveda, to je huda in težka naloga — zagovarjati krivico. Videčim vas, kako sopihate pod silno to butaro — in to jeres težko breme: označevati kot krivičnike one, ki trpe krivice — prihaja nam na misel pripovedka o tatu, ki je po ulici drveč klical: primite ga, primite ga!

Mi Slovinci smo skromen narod — da, preskromen. In tudi siromašen narod. A v svojej skromnosti smo zadovoljni s tem malim, kar nam je odmeril Bog. Po tujej lasti ne hrepenimo mi nikakor, ter privoščimo radi in vsakemu vse ono, s čemer ga je oblagodarila božja previdnost. „Ekspanzivnost“ ne pozna naša golobja nprav; to „ekspanzivnost“ Slovincov iznašli so še le naši nasprotniki zgolj v ta namen, da nas morejo sumničiti ter izpodkupovati navzgor zaupanje do nas: da bi nam tem načinom mogli odvzeti še ono malo, kar imamo, in da bi preprečili, da ne dosežemo vsega tistega, kar smemo zahtevati po veljavnih zakonih. Borba naša za izvedenje določeb temeljnih zakonov, za oživotvorenje avstrijske ustave, nazivljajo mentorji „Mattinovega“ uredništva „utopijami“, koje hočejo pobijati tudi v bodoče. Gospóda, hvala vam na vaši odkritosrčnosti! A dovolite nam, da smo tudi mi odkritosrčni: vi hočete pobijati naše „utopije“, mi pa ne bodemo nehali dokazovati, da te „utopije“ niso utopije, ampak da je vresničenje naših zahtev državna potreba, kojej izogniti se nikakor ne bodo mogli vladni krogi. Kajti, ako je ravnopravnost narodov „utopija“, potem je tudi srečna bodočnost Avstrije — utopija. Mi pa imamo vero v srečno bodočnost te države, zato jej hočemo braniti vsikdar skalnato nje bregovje ob sinjej Adriji. In ker imajo stražarji ob Adriji vero v bodočnost, goje tudi trdno prepričanje, da izvestno pridemo do narodne jednakopravnosti prej ali slej, toda ne na škodo in račun naših sodeželanov italijanske narodnosti — kakor bi hotel svet plašiti „Il Mattino“ —, ampak v ime jednake pravice za vse, one pravice, ki je najmočnejša pospeševaljica gmotnega in duševnega blagostanja.

Najmastnejši argument prihranil si je „Il Mattino“ za zaključek svojega odgovora „Novi Soči“. V sladki zavesti, da je stvar, koje zagovarjamo, sveta in pravična, in skoro pomilovaje našega kolego iz „konservativnega“ tabora, ki si je naprtil toli nehvaležno nalogo, ohranili smo si mirno kri, piščoči ta-le članek. Dospevši pa do zaključka, ko treba odgovarjati na perfidno denunciacijo „o panslavizmu“ in o „škilenju v sveto Rusijo“ nam je pač zavrelo po žilah. Gospod dr. Laginja je rekel pri občenem zboru „Edinosti“, da brez dokazov ni smeti nikogar dolžiti brezverstva; a tudi izdajstva do domovine in cesarja ni smeti podtikati nikomur zgolj za-to, da bi se izkobilacal iz zagate, v koje je kdo zašel po lastni krivdi, zbk svoje pristranosti, neiskrenosti in nedoslednosti. „Il Mattino“ naj si zapomni to!

Tako lehkomišljeno postopanje treba obsoditi kar najodločneje. Ne prihaja nam na misel, da bi hoteli narod slovenski za-

govarjati proti takemu podtikanju. Vsa zgodovina kriz, koje je bilo prebiti državi naši od onega trenutka, odkar so posamične pokrajine slovenske prihitile pod okrilje habsburške dinastije, je najjasnejši protidokaz na taka sumničnja. Vsa ta zgodovina govori plamenečimi črkami o zvestobi naroda slovenskega. Nam ne treba zagovarjati se, pač pa je našemu „Mattinu“ sveta dolžnost, da z dokazi podpre svoje trditve. Heraus mit der Fuchtel!

In tudi ko bi bilo res — ali ni! — da bi se bil tu pa tam kdo pregrešil v tem pogledu: je-li to pravično, da gospóda sumničijo ves národ, da mu zbk tega hote odrekati vsakotero, tudi najmanjšo pravico? Po tej analogiji bili bi že davno brezpravni vsi avstrijski podaniki italijanske narodnosti. Kajti mej temi so posamičniki grešili že mnogo, mnogo. Notoriških istin vendar ne bode hoteli tajiti!

Če pa gospóda vidijo „panslavizem“ v tem, da zahtevamo sredstev za nadaljno izobrazbo, tesno držeči se prvega pedagoškega načela, da je vspeh pouku le tedaj zagotovljen, ako se vrši v materinem jeziku; ako vidijo „panslavizem“ v tem, ko zahtevamo, da se jezik naš spoštuje v uradih; ako vidijo „panslavizem“ v najnaravnejši zahtevi naši, da se namreč kazensko-sodne obravnave — ko gre za imetje, čast in mnogokrati tudi za življenje posamičnikov — vrše v jeziku, umljivem zatožencem; ako vidijo slednjič „panslavizem“ v tem, da zahtevamo, javne prometne naprave naj bodo tako vrejene, da bodo odgovarjale občenim potrebam — pri čemer pa je glavni pogoj, da uradniki takih naprav razumejo jezik naroda —: ako so vse to znaki „panslavizma“, potem seveda smo res „panslavisti“, naj se že zviijamo, kakor hočemo. A to je gotovo, da takih „panslavistov“ se ni toba bati državi avstrijski.

Vidiš torej, dragi „Mattino“, kako piškava je podlaga, na koje opiraš zagovor svojega postopanja. Vsa vaša politika na Primorskem je politika izmišljotin in fikcij: — resnico hočete prikrivati, ker niste odkritosrčni. Ker pa niste odkritosrčni, zašli ste v tako zagato, da vašim besedam ne odgovarjajo vaša dejanja. In tako skačete iz jednega protislovja v drugo. V stiski se sklicujete na temeljne zakone, na jednakopravnost — se svojimi dejanji ste se pa vsikdar protivili izvršenju temeljnih zakonov, vresničenju jednakopravnosti. Zašli ste tako daleč, da se slednjič sklicujete na isto temeljne zakone, na koje se sklicujete jemo mi. To je za nas triumf, za vas pa poraz. In ta poraz zapišite le na rovaš svoje neodkritosrčnosti. Vas-li boljše ta lekcija? Mi bi želeli to od srca.

Bodite odkritosrčni, opisujte nas kot take, kakoršni v resnici smo: svoje pravice neizprosno zahtevajte, za napredek dovezetni, sicer pa miroljubni ljudje, pred sem pa lojalni državljani. A ne samo odkritosrčni bodite, to ne zadošča; bodite tudi dosledni. In zato poročajte o nas, kadar koli Vas kdo upraša po tem, tako-le: ker ljudstvo slovensko ne zahteva drugega nego to, kar je izraženo v zakonih; ker je to ljudstvo dovezetno za vse lepo in dobro; ker je miroljubno in rado spoštuje svojega soseda; in ker je njega zvestoba nezrušljiva: dajte mu pravice, storite je jednakopravnim.

Odkritosrčen bódi in resnicoljuben, komur je dana častna naloga, čuvati in širiti avstrijsko štustvovanje ob Adriji. To naj si zapomni „Mattino“ in mimo njega tudi vsi drugi, ki so v zvezi žnjim.

D O P I S I.

Iz Kozino, meseca junija 1892. (Iz moje popotne torbice.) Gospod urednik!

Prosim oprostite, ako Vam prehudo zazven na ušesa, ali Vam zaskeló oči, ko slišite in ugledate, kar sedaj pred Vas stresem iz svoje revne popotne torbe. Jaz sem sicer kriv, da Vam s tem dražim Vaše čutnice, a kriv sem le postrausko, še le kot drugi faktor. Sicer bi se ne bil spustil v te stvari, da ne vem, da so Vaše čutnice v tej stroki že nekaj otrpnjene, tope. Vem, da bi bilo najbolje, da sem pridržal torbico še nadalje zavezano, kakor do sedaj, ali — žalibog — ne morem, preporna je in „borne cunje“ lezejo že pri vrhu „ven“, čeravno sem se trudil na vse načine, da jo dobro podvezem. Tedaj prosim Vas, da mi oprostite to nadlego in mi je ne štejete v greh, vsaj v smrtni ne.

Kakor večkrat, vbral sem jo tudi v nedeljo in danes 22. jun. po svetu in nekaj tako, nekaj tako, došel sem na pol, in na pol „privandral“ do svojega denašnjega smetra — v Kozino. Gosp. urednik, kar sem opazil na potu, povem Vam pri priliki, za danes hočem odvračati le „kipeči vrh“ svoje torbe. — Prvo, ko dojem v Kozino, zadoni mi na ušesa že davno poznani glas tamošnjega vratarja: „Zug (nomen nescio) einsteigen nach Divača, Laibach etc. na to sladka „partenza per . . .“ in slednjič prišepa ubogi slovenski „odlaz v . . .“ Gosp. urednik! V srce bi se Vam usmilil, ubogi ta gosp. vratar, da ste ga videli in slišali, kako težko spravlja in sili ta ubogi „odlaz“ na dan. Ko slišim zadnji vzdih ubozeja „odlaza“, popiham jo v „majsto“. A ne pridem daleč, ko me uzre s precejšnje visočine bližnje hiše mogočnimi črkami narisani „Restaurant e albergo alla città di Trieste“ — ali jaz njega. Komu bi se ne zvrtilo v glavi, da živi na čisto slovenski, kraški zemlji take spake! Nehote sem se spomnil vojne pesmi za Otokarja II. kralja češkega, l. 1278.: „Bože pomiluj!“ Prekrižal sem se, sam ne vem kako in iz kakega uzroka. Čudno se mi je zdelo, da nisem čutil drugokrat one tesnosti pri srcu, kakor danes. Saj sredi vendar ni všteta mej nesrečne dni, vsaj po J. Navratil-u ne. Žalostno glavo majajoč drsal sem jo dalje. Ko dojem na pol ceste kozinske, vgleдам visoko v podstrešju veliki napis „Hotel“. „Per mej . . .“, so pa Kozinci nobel!“ sem si mislil in rezal sem jo dalje. Ko dojem pred vas ali „majsto“, kakor Vam in Kozincem ljubo in drago, kjer se deli cesta, krenem jo strani in komaj dojem do prve hiše, kaj vidim? Gospod urednik, za me skoraj vse nove stvari; ali sem bil prej slep, družega si misliti ne morem. Visoko pod kapom sedi črnobojno „Osteria al operaio“. „Bog ti se usmili duše in ti grehe odpusti“, sem blel sam seboj in sam nase jezen krenem jo proti Bazovici. A nisem šel daleč; skesal sem se in vrnil. Ko dojem zopet v vas, pridem do „Hotela“. Nad vrati ravno tega hotela stoji mogočni „Restaurant Šiškovci“. Na „pipe“ nad šumevci je ubogi mož pozabil — ali ni tako? Ne sodi preostro — mislil sem si: ta je kozmopolit. Že sem mislil skobacati se v hotel, ko vzrem par korakov dalje slovensko trobojnico. „No, hvala Bogu, sem dejal, vsaj enkrat, da pridem v slovenske roke“, in veselim srcem mahnem jo do tega, za-me vsaj nekaj veselja prorokujočega kraja. Ko pridem bliže, vidim vse opleteno in okinčano, in ko vprašam blizu stoječega moža, kaj to pomenja, odgovori mi, da so danas tu izletniki iz Škedenja: učitelji in šolska mladež. Tako je bilo. „Fant, stopi bliže, dejal sem sam sebi, videl boš deloma poznane obraze in znanca!“ in res, že se obrnem, da prekoračim par stopnic, ki vedejo do pred gostilne, ko zaslišim, da se oglasi — čuj! — italijanska pesem. O ti nesrečni dan, ti nesrečna sredi! Če te že niso uvrstili naši dedje in pradedje mej nesrečne dneve, vštajem te jaz. Oj, gospod urednik! Da ste Vi slišali te „Erviva in viva-klice!“ Huj! kako je vriščalo po ušesih. Kako hudo so mi doneli ti glasovi iz nežnih, nedolžnih otročjih prs. To je hudo, gosp. urednik! Že ko slišite od zastarelega, že popolnem izgubljenega človeka — renegata, da zatajuje lastni jezik, da bje mater svojo, lastni narod, lastno domovino v obraz, krči se Vam roka in srce in tresete se jeze in zaničevanja po vsem telesu — vsaj jaz mislim tako. Kaj pa, g. urednik, kaj porečete na to, da Vam zašume na ušesa taki

glasovi, glasovi nedolžne, nadepolne mladine, upanja, bodočnosti? O tempora! o mores! vskliknil bi Sallustjem in zjokal bi se kot Jeremija nad mestom Jeruzalemom in vzdihnil: Jeruzalem, Jeruzalem, convertae ad dominum deum tuum!

Postal sem še nekaj in poslušal „il dolce si“, potem sem se pa potajil — kam, Vam ne povem — da še nekoliko opazujem slavne izletnike. Tudi godbo so imeli seboj, gospod urednik, a ko sem slišal par komadov italijanskih, mi je bilo dovolj. O ti pobeljeni grob! Čemu kažete svetu in ga slepite, ko obešate slovensko trobojnico?! — Pograbite jo, zmečkajte, strite jo pod nogami, vrzite jo v blato — v večo Vam bode čast! A le tako ne sramotite prvega znaka slovenskega. In vi Škedenjci, slovenski stariši! Kam dojde vaša deca, kak sad vam obrodi, da napreduje v tej stroki. Kako hočete, da Vam je Anže narodnjak, ako že pri Anžentu zatarete vsako narodno čut in ga vodite v ptujem duhu in značaju, slovenskemu življu, popolnem sovražnem?! O ti okolica tržaška, kako si že zašla! Kam vendar prideš, ako nadaljuješ to pot?

(Konec prihodnjic).

(Dostavek uredništva. — Gospod dopisnik! Vam-li niso znani odnošaji po okolici? Ali Vam ni poznan tisti silni mehanizem, ki deluje proti nam? Zato nam smete verjeti, da na dogodku v Herpeljah niso krivi domoljubni Škedenjci, ampak činitelji, proti kojim se bojujejo Škedenjci z nami vred.)

Od Savinje. [Izv. dop.] (Narodno gibanje in življenje v Celji.) Težak položaj imamo štajerski Slovani, vedno se nam je boriti z nam nasprotnimi Nemci, nemškutarji in mladenimi uradniki. Pri nas so protivi slovenskemu razvijanju dežela in nemškutarsko meščanstvo, dočim uradniki roke križem drže, nemško govore, nemško uradujejo in pri volitvah — navadno z našimi protivniki potegnejo. Zato napreduje le počasi naša reč, počasi po velikih in malih mestih in trgih. Še najbolj se razvija Celje, če tudi moramo priznati, da v novejšem času se krepko dvigajo nekateri mali kraji, n. pr. Brežice, Šoštanj itd. Da bi se v Celji Slovenci utrdili, to bi bilo v resnici želeti, kajti na Maribor itak ne moremo misliti, da bi kdaj prišel v slovenske roke; gledé Celja pa je to že mogoče. Tukaj se je slovenstvo dobro poprijelo. Naselilo se je v poslednjem času toliko mladih odvetnikov, samih rodoljubov, da je veselje. In ti inteligentni možje so kaj gibčni in delajo z vso marljivostjo za narodno stvar. Vseled tega imamo v Celji toliko narodnih društev, denarnih zavodov in narodnih podjetij. Tudi narodni obrtniki so se pri nas že naselili. V tej zadevi je velikega pomena narodna tiskarna, katero vodi spretni Drag. Hribar ki tiska in zalaga slovenske časnike („Domovino“ „Vesno“) in slovenske knjige (Funtekovo „Obrtno spise“, Dr. Romihovo „Obrtno knjigovodstvo“, Funtekovo „Luči“, Kočovarjev „Mlinarjev Janez“ itd.) S tem podjetjem je Celje veliko pridobilo, in le želeti je, da bi je Slovenci dovolj podpirali, da bi se dolgo vzdržalo ter razširilo in vsestransko okrepilo. V obče je želeti, da bi se sploh veliko narodnih obrtnikov naselilo v Celji. Teh namreč primanjkuje posebno. Sedanji so sicer v obče slovenske ali slovanske korenine, toda vsled prirojene slovanske omahljivosti in vsled historičnega nemškovanja postali so tuji nasproti našemu narodu. Jako bi bilo torej želeti, da bi se naselilo n. pr. več narodnih gostilničarjev, pekarjev in drugih obrtnikov. Za pospeševanje narodne zavednosti med obrtniki v Celji, trebalo bi pa ustanoviti slovensko bralno društvo. Imamo sicer tukaj Čitalnico, ki pa ni zelo pripravna za srednji in nižji meščanski in obrtni stan; za te bi bilo treba posebnega društva, kajti naš obrtnik se ne meša rad med uradnike in odvetnike. Da bi pa razvijala še večjo živahnost nova in že obstoječa društva v Celji, treba bi bilo čitalnice in druga društva spraviti

v ozko zvezo z narodno gostilnico v eni in isti hiši, ki bi bila ob enem središče za domače in tuje Slovence, ki v Celje prihajajo, ne pa tako, kakor do zdaj. Če pride Slovenec s kmečev v mesto, nikjer ne najde Slovencev združenih: ne v Čitalnici, ne v večji gostilni v mestu. Torej večjega jedinstva je treba!

Različne vesti.

Opozarjamo vse častite rodoljube po mestih in po deželah, da naj nabirajo za Cirilo-metodijski dar. Vsak najmanjši dar je dobro došel, kajti „Z malega raste večko.“ Darovi pošiljajo naj se glavni vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljano ali kaki bližnji podružnici.

Njegovo Veličanstvo naš presvetli cesar odšel je v ponedeljek v Brno, da se udeleži tamošnjih strelskih slavnosti. Prebivalstvo je navdušeno pozdravljalo svojega vladarja. Nj. Veličanstvo je vsprejelo razne deputacije, mej temi tudi deputacijo duhovščine pod vodstvom škofa Bauerja. Na škofov nagovor izrazil je cesar željo, duhovščina naj bi v blagor dežele in države vzbujala in krepila v srcih vernikov pravo krščansko mišljenje, čutstva ljubezni in spravljivost.

Nadvojvoda Fran Ferdinand d' Este prispel je dne 26. t. m. na vojni ladiji „Pelikan“ zopet v Trst. Popoldne se je peljal v Miramar. Ob 8. uri zvečer odpeljal se je z brzovlakom na Dunaj.

Umri je dne 25. t. m. znani prvak nemških liberalcev, dr. Eduard Herbst. Herbst se je rodil dne 9. decembra 1820. Služboval je kot profesor na vseučiliščih v Pragi in Lvovu. V letu 1861. bil je izvoljen v deželni zbor česki in v državni zbor. V letu 1867. postal je minister v takozvanem „Bürgerministerium“, toda to ministerstvo je živelo le nekoliko mesecev. Skozi vse javno delovanje Herbstovo vleče se kakor rudeča nit neizprosno nasprotstvo do avstrijskih Slovanov. Svoja čutstva kazal je istotako ostentativno kot strankar kakor kot minister. O tem možu bi se dal napisati trpek članek, kajti veliko krivde sloni na njega plečih; toda moža položili so že v hladni grob — in v grobove, sveti kraj miru, nočemo metati kamenja.

Katoliški shod. Glede na poziv na katoliški shod v Ljubljani piše konservativna „Südsteirische Post“ v svoji številki z dne 22. t. m. nastopno:

Dasi se v oklicu ne naglašajo težavni narodni položaj vseh Slovencev, vendar se je nadejati, da se katoliški shod tudi v tem pogledu manifestuje kot slovenski shod in sicer to v eminentno katoliškem interesu; vsaj znači vsak napredek v raznarodovanju tudi napredek v brezbriznosti do verskih stvari ter v srdu do cerkve in nje služabnikov. Tudi raznarodovanje je hud antikrist, kojega treba pobijati brez vsmiljenja.

Naša županstva. Z ozirom na našo vest o pečatu županstva v Temnici, zaklicala je poslednja „Nova Soča“ našim županskim uradom: Bodimo možje! I mi kličemo: bodite možje, vi vsi, ki so vas soobčani posadili na častna mesta, poverivši vašim rokam krmila naših občin. Zavedajte se vendar svete resnice, koja je vedno naglašal dični rodoljub isterski, dr. Dinko Vitezić: da občina je podlaga uspešne razvoja v kupnega naroda. Župan bodi jasen uzor svojim občanom, v svojem poslovanju izogibaj se vsemu, kar bi utegnilo škodovati narodnemu našemu ugledu. Ko bode slednja občina vršila svojo narodno dolžnost, postanemo trdnjava, koje ne zruši nikdar sovražna sila. —

Kaj bode iz naših otrok? Zadeva slovenske šole v Trstu stopila je v nov stadij. — Dne 24. t. m. povabil je naš magistrat Josipa Vodopivca, posestnika

in prvo podpisane prosilca za slovensko šolo pri sv. Jakobu, naj skliče podpisane, koji naj izberejo dva odposlanca v komisijo za rešitev te zadeve. Ker je bil g. Vodopivec zadržan vsled bolezni, odbrani so bili gospodje Kolman Matija, trgovec, Andrejčić Franc, mehanik pri Lloydju in Josip Žnidaršič tudi v službi v arsenalu.

Obpravna se je vrnila pod predsedništvom g. šolskega referenta in asesorja Slokoviča.

Na zeleni mizi bil je razgrnjen plan mesta in okolice; razni akti, mej njimi naša ponižna prošnja. —

Uradnik: Vi gospodje ste prišli v imenu onih, ki so podpisali prošnjo za slovensko šolo pri sv. Jakobu. Vsi: Da.

Uradnik: Veste pa, da je vis. namestništvo zavrnilo vašo prošnjo, ker ni postavnih 4 km do bližnjih slovenskih šol v Škedenju, Rojanu in sv. Ivanu. G. Kolman: Dobro, vemo da ni do bližnje šole 4 km. — Ali dovolite mi vprašanje: kedo bi se upal šletnega otroka pošiljati skoro uro hoda. Istrska cesta je polna vozov, prahu, hude burje. Mi nimamo dekel na razpolago; naj-li naše matere ostavijo male otroke in ognjišča, da bi mogle spremljati otroka v daljno šolo. Vam gospodom je to mogoče, ki imate vozove in posle — nam pa ne!

Uradnik: Ali niste zadovoljni, da hodijo vaši otroci v laške šole? G. Andrejčić: Prosim gospoda, vsakemu je razumljivo, da naši slovenski otroci, ki obiskujejo laške šole, se slednjič ne nauče dobro niti laški, vrhu vsega pa pozabijo še svoj materini jezik in nas zaničujejo. — Pomislite, kako težak je položaj tržaškega Slovence. Kot otrok je pohajal vaše šole, ko odrase gre v vojake; kedar se pa vrne, naj-li gre Vas uprašati kruha? Tukaj v vaši hiši ne dobi službe, ker je Slovenec; če pa išče državne službe, treba mu je znati nemški in slovenski jezik. Zdaj vidite, kako smo žanemarjeni.

Uradnik: Tedaj v bližnjo okolico vam ni mogoče, vam pa hočemo odpreti šolo doli pri sv. Andreji.

G. Žnidaršič: Zaradi hude zime, silne burje in slabega vremena i poletne vročine, bila bi velika krivica, otroke tako daleč pošiljati. In čemu ravno mi ne bi imeli šole v mestu, mej tem ko imate vi skoro v vsaki ulici eno šolo.

Uradnik. Saj veste, koliko tisoč je tu laških otrok, tedaj je treba tudi veliko šol.

G. Andrejčić: Oprostite gospodje: ako razredimo učence po narodnosti, bodi si pri sv. Jakobu, na Ferrieri, Banellu, Kandler in drugod po mestu, sem prepričan, da te šole obiskuje dobra polovica slovenskih otrok.

Uradnik: Kako se upate vi to trditi, saj so pri zadnjem štetju našeli toliko laških otrok. — G. Kolman: Mislim, da to vprašanje ne spada tu sem; pač pa vedo gospodje in morajo sami najbolj znati, koliko je otrok te in one narodnosti po mestnih šolah; kar se pa ljudskega štetja tiče, ni za nas Slovence merodajno; saj dobro vemo, kako se je vršilo. Tudi na državni šoli je veliko slovenskih otrok in mi smo siljeni naše otroke tje pošiljati. Naj vam bode to-le v dokaz: jaz imam več otrok, starejši je obiskoval laške šole in kaj je iz njega? Fakin! — Drugi pa se je učil tudi slovensko in pomaga mi pri kupčiji.

Uradnik: Saj imate slovensko šolo pri sv. Jakobu! — G. Andrejčić: Da, gospodje, a kedo jo vzdržuje? Ali ni to slovenski žulj, slovenska radodarnost posebno naših slovenskih gospodov vsem Slovenskem. To šolo vzdržuje narod sam. Magistratu je dolžnost, odpreti šole tudi našim otrokom. Temu sta pritrčila tudi Kolman in Žnidaršič.

Uradnik: Ker pravite, da je tam šola polna, ne bode dovolj ena, treba jih bode več? — Žnidaršič: Gotovo bode treba, ker naših otrok je veliko število. — Andrej-

čić: Mi šele zdaj spoznavamo vrednost slovenskega poduka. Zato gospoda: ako nam ne uslišite prošnje, hočemo poiskati vsa pota, dokler ne dosežemo, kar nam gre!

Uradnik: Ali ne želite, da bi se drugi jeziki učili?

Andrejčić: Naše šole naj bodo najprvo slovenske.

Uradnik: Ko bi se uveli 2 uri laščine?

Kolman: A obligatno ne, mi tega ne moremo dovoliti in nismo pooblašteni za drugo, kot da zahtevamo slovensko šolo, kakor je bilo v prošnji izraženo.

Uradnik je pristavil slednjič: Tedaj šola slovenska se bode zidala na Reni pri sv. Jakobu.

Naši odposlanci so podpisali in se poslovili. To so bile glavne točke pogovora, kakor se je vršil, in smo jih čuli iz ust odposlancev. — Zdaj pa velja resen opomin vsem tržaškim Slovincem, da ne zaspé, ker obeča se jim ena šola. Ako hočemo dokazati, da smo kaj vredni, pošljimo ogromno peticijo.

Nasvetoval bi, da se razdele pole za podpise v vsako ulico mesta, kjer Slovenci stanujejo ali trgujejo, potem bodemo kmalu prešteli, koliko nas je!

Dr. Vrhovski.

Družbi sv. Cirila in Metoda je pristopil kot pokrovitelj s svoto 100 gl. narodnjak g. dr. Fr. Stor, odvetnik v Ljubljani. — G. Anton Ostrožnik, župnik in prvomestnik podružnice sv. Cirila in Metoda v Pamečah, je poslal 15 gl., nabranih na prav posnemanja vreden način. Dne 13. junija t. l. o godu g. Antona Šlandra v Starem Trgu zbranih 15 gospodov Šmartinske dekanije pri Slovenjem Gradcu je namreč na besedo pr. 6. g. dekana dr. Šuca zložilo napominani dar naši družbi ter podalo s tem činom lep vzgled po slovenski domovini. — Po g. I. Horaku smo prejeli 10 gl. kot dar, dovoljen pri občnem zboru Ljubljanske meščanske vojašnice dne 12. junija t. l. — „Priatelj iz Opatije“ so zložili in nam doposlali svoj drugi dar — 5 gl. 70 kr. — Požrtvovalna domorodkinja, g. Franja Špilar v št. Petru na Notranjskem nam je naklonila 5 gl., g. stotnik Zupančič v Toplicah 5 gl. in g. Fran Matešič, župnik na Lipoglavu nam je namenil 2 gl. kot preostanek ob neki naročnini. — V zadnji zahvali omenjeni pokrovitelj g. Ivan Gerdol, poleg dveh isterskih župnikov darovateljev po neljubi pomoti nazvan „župnik“, je posestnik v Škorklji pri Trstu. — Iskrona zahvala požrtvovalnim domorodcem in domorodkinjam, ki z lepimi darovi podpirajo namene naše družbe in se tako pripravljajo za bližajoči se praznik sv. Cirila in Metoda. —

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda darovala v Divači dva tržaška izletnika 1 gl. 30 kr., koje svote ni hotel vaprjeti dotični krčmar v poravnavo računa.

Deželne doklade. C. kr. namestništvo prijavlja, da je presvetli cesar potrdil sklep deželne zbornice istrskega, glasom kategera se bodo pobirale nastopne deželne doklade:

A) Za zemljiško-odvezni zaklad 10% doklado na vse direktne davke z izrednimi državnimi dokladami vred.

B) Za deželni zaklad:

- 20% doklado na vse direktne davke z izrednimi državnimi dokladami vred;
- 100% doklado na užitnino vina in mesa;
- takso 1 gl. 70 kr. za vsak hektoliter vina, prodan na drobno;
- takso 10 gl. 2 kr na žgane pijače zaznamovane v členu 1. B. II. točke 1. postavbe iz dne 18. maja 1875. št. 84 drž. zak. in 6 gl. 68 kr. na omenjene pijače, zaznamovane v točki 2. istega člena postavbe za vsak hektoliter, prodan na drobno.

Občinski svet Ljubljani zadnji seji, da dobe Lovenske napise. Tako je kaži že po svoji vnanjosti, središče slovenskih dežel.

Železnica. — Trgovinsko mi je z razpisom 9. junija t. l. št. podelilo deželni odboru zaproseno jenje, da se sme lotiti tehniških pričetnih za krajevno železnico z normalnim tirom od goriške železniške postaje po Vipavski dolini do Ajdovščine v zmislu dotičnih postav, in to za šest mesecev. Pri teh pričetih delih naj bi se ozir jemalo na to, da se železnica lahko o svojem času spremeni v glavno železnico, katera bi posredovala zvezo mej Gorico in Postojno ali katero drugo primerno točko južne železnice med Dunajem in Trstom. — Deželni odbor je v dogovorih z inženirji zaradi tega dela.

Nova Soča.

Iz županije Materijske se nam piše: V „Edinosti“ z dne 18. junija je čitati, da je v okolici tržaški strela ubila dva človeka in jedno kravo. Tudi pri nas na Ostrovici je ubila strela jedno kravo. Kakor čujemo, bil je dotični siromak zavarovan pri banki „Slaviji“, a dobil pa menda ne boje nič, ker ni plačal letnega obroka! Pozor torej možje: le hitro spravite v red svoje zavarovalne knjžice. Red je potreben povsodi, posebno pa pri zavarovanji, ker ne vemo, kje nas čaka nesreča. Vsaj smo nedavno čitali v „Edinosti“, da je nekdo, ki je bil zavarovan na življenje, plačal samo jeden mesečni obrok in vendar so njega dediči dobili lepo svoto 1000 gl. (Zadevo o tistem gospodu, ki se hoče preseliti v Materijo, ne moremo prav razumeti. Op. ured.)

„Slovenskega Pravnika“ št. 6. prinaša sledečo vsebino: 1. I. Kavčnik: O pozitivnih pravnih. (Dalje.) 2. Dotike prava in naravnosti (Dalje.) 3. A. Brumen: Ali sme c. kr. državno pravdnitvo odreči prodajo kavčije, položene za perijodičen list, če je sodišče pravomočno izreklo, da je urednik zavezan, zasebnemu tožitelju troške povrniti, in če urednik lista teh troškov ne plača (§ 15. tisk. zak.)? 4. Iz pravosodne prakse. Civilno pravo: a) Ako se izbriše tabularna tirjatev, obremenjena z nadzastavno pravico, s pridržkom §-a 51. zemlj. zak., ima to za učin, da obstoja prvotni stavek le še z onim zneskom, katerega je potreba, da se popolnoma pokrije tirjatev nadzastavnega upnika s pripadki vred b) O dopustnosti glavne prisege c) Napačna uporaba zakonovih določil pri presoji, kedaj je dokaz dognanjen smatrati, ne utemeljuje ničnosti d) Motenje posesti (§ 344. obč. drž. zak.) e) Eksekucija v iztirjanje alimentacije. 5. Iz upravne prakse: 1. Legitimacijo nezakonskega otroka „per subsequens matrimonium“ je po očetovi smrti moči dokazati le sodnim pôtom. — 2. Nezakonski otroci imajo isto domovinsko pravico, katero je imela njih mati, predno se je omožila, 6. Razne vesti.

Mlekarna Frana Gržine iz št. Petra na Netranjskem (Via Campanillo v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Pontorosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz št. Petra, sveža (frišna) smotana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanje 25 litrov. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“ Via Valdirivo št. 19 (poleg Piazza della Zonta) priporoča se najtopleje tržaškim Slovincem in na deželi. Toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Za obilni obisk prosi gostilničar Covacich.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tohtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Anton Krajcer, Piazza Bariera vecchia, pekarija in trgovina z različnimi jestvinami: moko, rižem, oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnomu občinstvu. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghenga in Cecilla, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštno tiškanice. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonialnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevca, Via Bariera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slav. občinstvu vsake vrste moko, otrobov, turšice, ovsa in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Anton Vrabec, trgovina z steklevino lončenino in lesenino itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg „Ponte rosso“) se priporoča tržaškim in vnanjim Slovincem. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia. Prodaja domač kranjsk brinovec po 1 gl. 80 kr boteljko, dalmatinsko tropijsko žganje po 1 gl. 10 kr. liter. Cl.

Anton Šenka Via Bariera vecchia št. 19 III. nadstropje, izdeluje moške obleke po najnovjšem kroju. V njega delalnici vsprejemajo se tudi naročila na razno vrstno moško in žensko perilo, koja se izdeluje lično in po najugodnejših cenah. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici „Caserma“ slovenskemu občinstvu. — Najelegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilni obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Bariera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Josip Kocjančič, Via Bariera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Franjo Delak Piazzetta Cordarioli št. 3 blizu novega trga, prodaja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje, čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Hotel in restavrant Šiškovič prav bliži postaje Hrpelje - Kozina ima jako lep razgled v visokosti 490 metrov nad morjem; oskrbljen je izborno z vsem potrebnim; na razpolago so krasno opravljene sobe za poletno bivanje; kuhinja in pijače izborne, cene nizke. Voznina po železnici stane samo 20 kr. Cl.

Blažina Tone, la stnik krème k „Ruskim oplicam“, Via Giulia št. 8, uljudno prosi za m. ogobrojni obisk svoje krème, kjer se pije izvrsten isticaki teran, in se še boljše skrbi za želodac. 25-25

Ivan Umek, revijarski mojster, Via Romagna št. 6, priporoča se slavnomu občinstvu v vsa v njega stroko s adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60-41

Str. mladansko zdravljenje najboljšje je s čajem iz tavžentrož (milefiori), kri čistoe in n sprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., s pošto 5 kr. ve. Čuvati se je ponarejenja zdravlila. Do biva se v odlikovani lekarni 44-100 PRAXMARE R „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljkatve izvršujejo se neutogoma.

Krina-železna esenca proti boleznim v želodcu in na živcih, kakor tudi za krepčanje krvi. Steklenica 70 kr. — Marjine kri, čistilno kroglice, tudi čistiven lek. Škatljica 20 kr., 6 škatljic 1 gl. Lekarna Franzoni, Via S. Antonio nuovo 5, poleg cerkve. Zaloga vsakršnih zdravil. 7-8

skropilnica Vermorel

skropilnica Vermorel

1892. VINOGRADCI! Varujte vaše trte pred „PERONOSPORA“ o pravem času s priznanim sredstvom za sikanje pri visokih in nizkih trtah. Posoda je vsa iz rudečega bakra. Delo je točno izvršeno. Jako koristno o rabi tekočine. Ne utruji delavca. Rabi se lahko več let brez da se pokvari.

Bolje so od vseh drugih. kar jim je pripoznano ne samo z hiljadami svodečeb ampak tudi 350 in več prvih nagrad pri raznih natecanjih. Iznajditelj gosp. Viktor Vermorel Villafranche na Francoskem je bil odlikovan z kolajno in najvišjem priznanjem. Varovati se je ponarejenja. — Edini zastopnik za Avstro-Ogersko: **Henrik Pegan v Trstu,** VIA SANITA št. 17. Cena prosto carine gl. 22.— Brezplačni zamot. Franko na postajah in na brod v Trstu. 20-20 PLAČA SE NAPRED.

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nabez, zadavica, rora, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vrijeme izliočiti rabljenjem NADARENH 1-8

Prendinijevih sladkišah (PASTIGLIE PRENDINI) što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu Veoma pomažu učiteljem, profesorjednikom itd. Prebdjenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapalah nastaje kao za čudo nzmianjem ovih sladkišah. Opazka. Valja se paziti od varalical, koji je ponacinjaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima ntisnuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“. Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa napatkom. Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svieta. 38-52

5 do 10 gold. gotovega zaslužka na dan brez kapitala in rizika ponuja neka močna bančna hiša vsakateremu, ki se hoče baviti s prodajo postavno dovoljenih srečeh in državnih papirjev. Ponudbe je pošiljati pod „Lose“ na: Annoncen-Expedition von I. Danneberg, Wien, I., Kumpfgasse. 9-10

V založbi L. Schwentner-jeve knjigarne v Brežicah je ravnokar izisel: „Venec slovenskih pesnij“ za citre. 3-3 Sestavil Jos. Mestček. Cena 70 kr., po pošti 75 kr.

Josip Pizzarello mehanik v Trstu Via Fontanone br. 12 popravlja in prodaja stroje za šivanje vsakršnega zistema, nove in že rabljene, z garancijo. Instalujejo se električni zvonci. Popravljajo se velocipedi z pnevmatiško gumo. 10-104

DROGERIJA na debelo in drobno **G. B. ANGELI** 104-2 TRST 4-12 Corso, Piazza della Legna št., 1. Odlikovana tovarna čopičev. Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelok. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode. **MINERALNE VODE** iz najbolj znanih vrelecev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Katoliki! Pomozite mi zgraditi cerkev za tukajšnjo prav rovno Pijevno občino, na mesto sedanje isticomašne in podrtljive kapele. S prvim oktobrom bi rad pričel zidanje, a nimam še zbrane niti polovice za zgradbo potrebnega denarja. Dobrodošel je tudi najmanji dar. 10-5 **Frank** župnik pri sv. Piju. (St. Pius). Berlin. Pallisadenstrasse 73.

Novosti! 1-10

Srajoe za hribolazce tkane, iz najbo jših snovij, gladke barve ali pisane, s širokim doli povešenim ovratnikom in dvemi žopi na prsih, popolna velikost, izborno delo. Komad gl. 1.20

Svileni pasi 1 meter dolgi, 6 cm. široki, s posrebreno dvojno kačesto zapono. Komad 50 kr.

Klobuk za hribolazce iz 1-a klobučovine se širokim svilenim trakom ter možnjikom za nakite. gl. 2

Ovratnice za hribolazce 3 komadi gl. 1 razpošilja po poštnem povzetju **Emil Storch** Dunaj, I. Salzgasse Nr. 65

Domači oglasi.

Društvena krčma Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnomu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska — po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gošpodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštino vred. Cl.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

CARLO PIRELLI

mejnarnodni agent in speditér Trst, Via Arsenal št. 2. 12-32 Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje